

МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ РЕГІОНУ НА ЗАСАДАХ РЕАЛІЗАЦІЇ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

У сучасних умовах глобалізації світової економіки і прискорення всіх процесів, що протікають, конкурентоспроможність держави все більшою мірою визначається здатністю національної економіки розробляти і впроваджувати нові технології. Сьогодні постійна орієнтація господарюючих суб'єктів на інновації сприймається як саме собою зрозуміле явище. Тому перехід до інноваційної економіки є пріоритетним напрямком державного розвитку.

При цьому, особливо важливим є регіональний розвиток. При цьому, регіональна інноваційна політика повинна бути спрямована на формування регіональних інноваційних кластерів як основи інноваційної системи регіону, оскільки в них складаються найкращі умови для інноваційного процесу. Особливий інтерес представляють регіони, з високим науковим потенціалом (як правило, до них можна віднести наукові академістечка та інші території з високим науковим потенціалом), оскільки в них накопичений істотний запас розробок, готових до комерціалізації. Саме на базі таких територій необхідно розвивати регіональні інноваційні кластери [1].

Продуктом інноваційного кластеру є інновації. Таким чином, інноваційний кластер можна віднести до типу кластерів, заснованих на компетенції, тобто компетенції створювати інновації та комерціалізувати їх. Це докорінно відрізняє його від промислового кластеру, заснованого на керованому ланцюжку вартості.

Розвиток інноваційних систем регіонів з високим науковим потенціалом потребує вирішення низки наукових проблем: адаптація моделі формування регіональної інноваційної системи на основі принципів кластерного розвитку для регіонів.

Підприємства можуть підвищити свою конкурентоспроможність колективно, якщо вони розташовані в спеціалізованих агломераціях і взаємодіють з іншими фірмами в цих агломераціях через зв'язку «виробник-користувач».

Даний вид взаємодії складається зі специфічних інформаційних потоків, трансферу знань і безперервного навчання (як запланованого, так і спонтанного). Місцева взаємодія не вимагає цілеспрямованих інвестицій і становить сутність економічного кластеру [2]. Фактори, що впливають на розвиток місцевої взаємодії, представлені автором у табл. 1.

Інноваційні кластери регіонів з високим науковим потенціалом володіють деякими особливостями. Одним з учасників кластеру є велике науково-виробниче підприємство. В силу міжнародного характеру наукової діяльності, дані організації інтегровані в міжнародне наукове співтовариство, і є, більшою чи меншою мірою, вузлами всесвітньої наукової мережі. Ці зв'язки великих науково-виробничих організацій роблять сильний вплив на розвиток

інноваційного кластеру в регіоні. Надрегіональні зв'язки важливі для того, щоб отримувати інформацію про інші ринки і технології і уникнути пасток розвитку. Через високу невизначеність, супутню відносинам даного виду, трансфер знань здійснюється за чітко визначеними напрямками і в набагато більш чітко структурованому вигляді, ніж комунікаційні потоки всередині кластеру [3].

Таблиця 1

Фактори розвитку місцевого взаємодії в кластері

Найменування фактора	Опис ефекту
Географічна концентрація	Сприяє регулярним контактам між учасниками кластеру та створенню особливого середовища для обміну досвідом, новою інформацією і знаннями
Коллективні цінності і норми	Сприяють збільшенню швидкості передачі, інтерпретації та оцінки нової інформації і технологій. Встановлення довірчих відносин
Різноманітність зв'язків між учасниками	Допомагає компаніям отримати доступ до нової інформації, прискорити передачу знань всередині кластера і розширити можливості доступу компаній до релевантним джерел знань
Історія взаємодії	Зменшує невизначеність і ступінь складності при прийнятті рішень щодо технологічних зрушень в результаті розвитку сумісні погляди на технології та схеми інтерпретації інформації. Призводить до розвитку спільних інститутів

Доведено, що сучасний інвестиційно-інноваційний процес у просторі регіональної економічної системи (мезосистеми) можливий тільки на основі формування та вдосконалення особливого механізму, що регулює цей процес у часі і просторі. Сформовано теоретичні положення створення й раціонального функціонування механізму інвестування інновацій у процесі ефективного використання матеріальних, трудових, фінансових ресурсів суб'єктів господарювання. Розроблена імітаційна модель функціонування механізму інвестування інновацій, що відповідає потребам прискореного зростання економіки регіону в період посилення конкуренції як на регіональному, міжрегіональному, загальнодержавному, так і на світовому ринках, що дозволяє найбільш раціональним чином використовувати накопичений потенціал господарства регіону.

З метою оптимізації розвитку інвестиційно-інноваційного потенціалу регіону, запропонована модель «матриці регіональних пріоритетів інвестування» для визначення чотирьох потенційних перспектив регіону в розвитку інвестиційно-інноваційного потенціалу різних галузей залежно від тенденцій інвестиційної динаміки. Запропоновані автономні моделі управління розвитком складових інвестиційно-інноваційного потенціалу, управління інвестиційно-інноваційними ризиками й управління інвестиційними бар'єрами, кожна з яких передбачає вибір пріоритетів державної участі в управлінні інвестиційно-інноваційним потенціалом. Розроблена матрична стратегія управління інвестиційно-інноваційним потенціалом регіону, яка, на основі класифікації галузей за чотирма групами регіональних пріоритетів

інвестування, дозволяє визначити регіональну стратегію розвитку інвестиційно-інноваційного потенціалу, з використанням або «матриці інвестиційного потенціалу», або «матриці інвестиційних ризиків», або «матриці інвестиційних бар'єрів».

Література

1. Пестова А. Финансирование инноваций: в поисках российской модели / А. Пестова, О. Солнцев [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forecast.ru>
2. Региональная политика Украины / Под ред. И.С.Курдюмовой. - К.: Научная мысль, 1995.
3. Региональное управление. Методология и моделирование. / Забродский В.А., Донченко Ю.Н., Кизим Н.А., Клебанова Т.С., Коробов М.Я., Новиков В.Г. – Х.: Изд-во «Основа» при Харьк. ун-те, 1991. – 96 с.

Людмила УНІЯТ

Тернопільський національний економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Оподаткування підприємств агропромислового виробництва здійснюється на основі податкового законодавства та законодавства у сфері державного соціального страхування.

Податкове законодавство України базується на основі Конституції України; Податкового Кодексу; Митного кодексу України та інших законів з питань митної справи.

За даними Світового банку, український бізнес в тій чи іншій формі виплачує 135 різних податків. Це абсолютний світовий рекорд. На другому місці – Румунія (113 податків), на третьому – Ямайка (72 види податку).

Внаслідок такого податкового навантаження і непередбачуваності податкової системи, Україна в рейтингу сприятливості ділового середовища змістилася нижче 150 –го місця. Багато сподівань на покращення цієї ситуації було пов'язано із введенням Податкового кодексу України та на можливу лібералізацію податків. Однак стало очевидним те, що ситуація не зазнала серйозних змін на краще.

На сьогодні існує дві системи оподаткування підприємств агропромислового виробництва, незалежно від їх форм власності: загальна система оподаткування; спрощена система оподаткування.

При оподаткуванні на загальних засадах сільськогосподарські підприємства сплачують такі основні податки і збори: податок на прибуток підприємств; податок на доходи фізичних осіб; податок на додану вартість; акцизний збір; екологічний податок; плата за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності; плата за землю; збір за першу реєстрацію